

ÁLLÁSFOGLALÁS KERESKEDELMI ÖSZTÖNZŐ MINŐSÍTÉSÉVEL KAPCSOLATBAN

I. TÉNYÁLLÁS

A Beadványban foglaltak szerint pénzügyi szolgáltatás közvetítését a Pénzügyi Vállalkozással megbízási jogviszonyban álló, a lízing tárgyát képező gépjármű értékesítésével foglalkozó kereskedők pénzügyi függő vagy többes ügynökként (**Közvetítő**) végzik.

A Pénzügyi Vállalkozás és a Közvetítő között létrejött együttműködési megállapodás az alapja a közvetítésre vonatkozó megbízásnak és az ellenszolgáltatásként a Közvetítő részére fizetendő közvetítői jutaléknak, amelyet a Pénzügyi Vállalkozás a pénzügyi szolgáltatást közvetítő közvetítői díjáról szóló 109/2010. (IV.9.) Korm. rendelet (**Korm. rendelet**) előírásai szerint szerzési és fenntartási jutalékként fizet ki a Közvetítőnek a megkötött szerződések után.

A Pénzügyi Vállalkozás kidolgozás alatt álló új értékesítői ösztönzői programot (**Ösztönzői Program**) kíván kialakítani, melynek célja a Közvetítő által alkalmazott, megbízott értékesítői munkakörben, feladatkörben dolgozó természetes személy munkavállalók, megbízottak motiválása díjkitűzéssel annak érdekében, hogy a Pénzügyi Vállalkozás finanszírozási termékeit megismertessék a gépjárművásárlás, finanszírozás iránt érdeklődőkkel, illetve hatékonyan közreműködjenek a finanszírozási szerződés megkötésében arra irányuló ügyféligény esetén, azaz a szerződés az adott értékesítő közreműködésének eredményeként jöjjön létre.

Az Ösztönzői Program időszakonként utólag, az értékesítő közreműködésével létrejött finanszírozási szerződések után számítva, számlapénz formájában, közvetlenül az értékesítő részére kerülne átutalásra a Pénzügyi Vállalkozás részéről.

III. AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

Az MNB-nek egyedi üzleti konstrukciók minősítése nem tartozik a feladatkörébe, az egyes üzleti konstrukciók jogszerűségéért mindenkor az ügyfelet terheli a felelősség. Ennek megfelelően az MNB állásfoglalása pusztán orientáló jellegű iránymutatás, mely egy esetleges jogvita esetén a bíróságot semmilyen formában nem köti. Bármely tevékenység, üzleti döntés, jogügylet, üzleti modell stb. megkezdésének, elhatározásának, végrehajtásának az MNB állásfoglalásától való függővé tétele kizárólag az állásfoglalást kérő személy felelőssége.

Az MNB a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (**MNBtv.**) 4. § (9) bekezdése értelmében ellátja a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletét, azonban nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy a Ptk. által szabályozott polgári jogi, illetve a Munkatörvénykönyvről szóló 2012. évi I. törvényben (Mt) rögzített munkajogviszonyokat, jogintézményeket minősítse és megítélje. Ezért az MNB előre bocsátja, hogy jelen állásfoglalásában elsősorban azt a kérdéskört vizsgálja, hogy az állásfoglalás-kérésben felvázolt tényállás a pénzügyi szolgáltatási, kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységnek minősülő tevékenységeket részletesen szabályozó Hpt. szerint megvalósít-e engedélyköteles vagy bejelentésköteles pénzügyi szolgáltatási tevékenységet, továbbá illeszkedik-e a Korm. Rendeletben foglalt szabályokhoz.

3.1.-3.2. A Pénzügyi Vállalkozás első két kérdése arra irányul, hogy a Közvetítő értékesítő munkatársai által, a Pénzügyi Vállalkozás termékeinek közvetítése vonatkozásában végzett tevékenység Ösztönzői Program keretében történő díjazása közvetítői díjnak minősül-e.

A Hpt. 6. § (1) bekezdés 90. b) pontja alapján „*ügynöki tevékenység a pénzügyi intézménnyel kötött megbízási szerződés alapján pénzügyi szolgáltatás, kiegészítő pénzügyi szolgáltatás nyújtásának, ilyen szolgáltatásra irányuló szerződés megkötésének elősegítésére irányuló tevékenység, amelynek során a pénzügyi intézmény kockázatára önállóan kötelezettséget nem vállalnak, szerződést nem kötnek*”.

A Hpt. 11. §. (4)-(5) bekezdése pontosan meghatározza a pénzügyi szolgáltatást végző közvetítők lehetséges szervezeti formáit, azaz pénzügyi szolgáltatás közvetítését bármely jogi személy és egyéni vállalkozó, illetve többes kiemelt közvetítő részvénytársaságként, korlátolt felelősségű társaságként vagy szövetkezetként is végezheti.

A Közvetítő, mint munkaadó nevében és az általa meghatározott feladatkörben a természetes személy munkavállalók – jelen esetben az értékesítési munkatársak – látják el a közvetítői tevékenységhez kapcsolódó részfeladatokat. Vagyis a Pénzügyi Vállalkozás és a Közvetítő között létrejött megbízási szerződésben foglalt pénzügyi szolgáltatás nyújtását (pl. azt, hogy tájékoztatják az ügyfeleket, valamint – ügyféligeny esetén – a finanszírozási szerződés előkészítésében és megkötésében is közreműködnek) a Közvetítő végzi e munkavállalók által, miáltal a munkavállalók ezirányú tevékenysége kimeríti a Hpt. 6. §. (1) bekezdés 90. pont b) alpontjában foglalt közvetítői tevékenység tartalmi elemeit. E feladatok ellátásáért a Pénzügyi Vállalkozás a Közvetítő részére fizet közvetítői díjat a Korm. rendeletben foglaltak alapján.

A Hpt. 6. § (1) bekezdés 67. pontja szerint „*közvetítői díj*: minden olyan pénzben vagy természetben juttatott térítés, amelyet a *közvetítő* akár az ügyféltől, akár a pénzügyi szolgáltatást nyújtó személytől az ügyfél és a pénzügyi szolgáltatást nyújtó személy között létrejött pénzügyi szolgáltatásra vonatkozó megállapodás érvényes létrejöttéért és meghatározott esetekben annak teljesítéséért, illetve meghatározott időtartamig történő fennállásáért kap;”

Fenti definíciókból következően az MNB álláspontja szerint, az Ösztönzői Program keretében nyújtandó kifizetés, mint a Közvetítő munkavállalói által végzett pénzügyi szolgáltatási tevékenység közvetítéséért járó juttatás közvetítői díjnak minősül. Jelen esetben ugyanis a Közvetítő által alkalmazott értékesítő munkavállalók részére – a közvetítői tevékenység fogalmi körébe tartozó tevékenységük eredményeként megkötött finanszírozási szerződésekhez kapcsolódó – az Ösztönzői Program keretében közvetlenül kifizetendő juttatás pontosan ugyanazért a tevékenységért jár, amit a Pénzügyi Vállalkozás és a Közvetítő között létrejött megbízási szerződés tartalmaz, s mely alapján megkötött finanszírozási szerződések után a Pénzügyi Vállalkozás a Közvetítő részére közvetítői díjat fizet. A kifizetés jogcímének megváltoztatására (közvetítői díj helyett Ösztönzői program) feltehetően azért kerülne sor, mert közvetítői díjat az értékesítő munkatársaknak a Pénzügyi Vállalkozás közvetlenül nem fizethet.

Az MNB meglátása szerint az Ösztönzői Program a közvetítői díjjal kapcsolatos rendelkezések megkerülését eredményezheti, ezért annak bevezetését az MNB nem tartja támogathatónak. Az értékesítő munkavállalóknak fizetendő ösztönző eszköz csak a közvetítői díjba beépítve, a Közvetítőnek fizetve valósítható meg.

3.3. A Pénzügyi Vállalkozás harmadik kérdése arra irányult, hogy az Ösztönzői Program keretében történő díjkitűzés egyoldalú jognyilatkozattal nyújtható-e az értékesítési munkatársak részére. A Ptk. a 6:588. §-a szerint, „*ha valaki meghatározott teljesítmény vagy eredmény létrehozójának nyilvánosan díjat ígér, a díjat köteles kiszolgáltatni annak, aki a teljesítményt vagy eredményt először létrehozza.*”

A Ptk. Kommentár alapján¹ a díjkitűzés egy nyilvános, meghatározott teljesítmény vagy eredmény *első létrehozójának szóló díjígéretet magában foglaló egyoldalú nyilatkozat.*

Ismételten hangsúlyozandó, hogy a Ptk. értelmezése nem tartozik az MNB feladatkörébe. Felmerül ugyanakkor a leírtak kapcsán, hogy , hogy amennyiben a Pénzügyi Vállalkozás kizárólag a Közvetítő értékesítési munkatársai részére alkalmazná a Ptk. 6:588-ban foglalt, ahhoz egyes elemeiben hasonló díjkitűzést, mint sajátos ösztönzési formát, az (i) feltételezhetően nemcsak az eredményt elsőként elérő munkavállalónak járna, továbbá (ii) jelen

---

¹ A Ptk. a díjkitűzéssel kapcsolatban formai feltételeket nem ír elő, azonban a nyilatkozatot nyilvánosan kell megtenni. A vonatkozó bírói gyakorlat szerint a nyilvánosság körét mindig az eset összes körülményének a mérlegelésével kell meghatározni (BH2003.360.). A Ptk. az alakiséghez hasonlóan a díjjal kapcsolatosan sem tartalmaz megkötést, ezért az bármilyen vagyontárgy vagy szolgáltatás lehet. A díjkitűző a díj nagysága mellett azt is szabadon határozhatja meg, hogy kiknek és meddig fogadja el a teljesítését. Továbbra is irányadó az a szabály, miszerint a díjkitűző akkor is köteles kiadni a díjat, ha a teljesítményt vagy eredményt a díjkitűzésre tekintet nélkül hozták létre. Tehát a díjra való jogosultság szempontjából irreleváns, hogy a teljesítmény vagy eredmény első létrehozója azt milyen okból hozta létre, és hogy honnan értesült a díjkitűzésről.

formájában ellentmondana a Ptk-ban előírt, a díjkitűzés nyilvánosságára vonatkozó követelménynek is, mivel (értékesítő) munkavállalókra ezért korlátozná azon személyek körét, akik díjazásban részesülhetnek.

3.4. A Pénzügyi Vállalkozás továbbá az MNB állásfoglalását kérte arról, hogy az Ösztönzői Program keretében nyújtott díjazás megfeleltethető-e az Mt. 52. § (2) bekezdésében foglalt díjazásnak, mely értelmében „*a munkavállaló a munkáltató előzetes hozzájárulása nélkül harmadik személytől díjazást a munkaviszonyban végzett tevékenységére tekintettel nem fogadhat el, vagy nem köthet ki.*” Az Mt. 52. § (4) bekezdés alapján „*harmadik személytől kapott díjazásnak minősül minden olyan vagyoni értékű szolgáltatás, amelyet harmadik személy a munkáltatót megillető szolgáltatáson felül a munkavállalónak nyújt.*”

Azon kérdés megválaszolása, hogy a Pénzügyi Vállalkozás hogyan nyújthat harmadik személyként a munkavállalók részére további díjazást az Mt. fenti rendelkezése értelmében, a hivatkozottak szerint nem tartozik az MNB értelmezési kompetenciájába.

3.5. A közvetítői díj és a THM-számítás alkalmazására vonatkozó 5. kérdéssel kapcsolatban a 3.1-3.2. pontban leírtak alapján tehát az MNB megerősíti, hogy az értékesítési munkatársak részére nyújtani kívánt ösztönzés a tényállásban leírtak alapján a közvetítői díj részét képezi, erre tekintettel a THM-számításnál is figyelembe kell venni, a teljes hiteldíjmutató meghatározásáról, számításáról és közzétételéről szóló 83/2010. (III.25.) Korm.rendelet 3. § (1) bekezdés d) pontja alapján.

Összegezve a fentieket, az MNB nem ért egyet a Pénzügyi Vállalkozás álláspontjával, különös tekintettel arra, hogy a Pénzügyi Vállalkozás által nyújtandó Ösztönzői Program keretében, a Közvetítő értékesítési munkatársainak – a közvetítői tevékenység körébe tartozó feladatok ellátásáért – közvetlenül történő díj kifizetése az Ösztönzői Program tényállásban bemutatott formájában alkalmas lenne a Hpt-ben és a Korm. rendeletben körülírt közvetítői díj fogalmának/intézményének kiüresítésére, a közvetítői díjjal kapcsolatos korlátozó rendelkezések figyelmen kívül hagyására.

Az MNB felhívja a Pénzügyi Vállalkozás figyelmét a pénzügyi szolgáltatást közvetítő előzetes tájékoztatási kötelezettségeinek általános szabályairól szóló 53/2016. (XII. 21.) NGM rendelet 3. § (1) bekezdésében foglaltakra, miszerint a független közvetítő – ide nem értve az alkuszt – a pénzügyi szolgáltatási szerződés megkötésének elősegítése során a fogyasztónak kielégítő mennyiségű, de – ha a piacon hozzáférhető – legalább három szolgáltató versengő szolgáltatásnak minősülő ajánlatát elemzi és igazolható módon írásban vagy más tartós adathordozón átadja. Az Ösztönzői Program megvalósulása esetén a Közvetítő értékesítési munkatársai részére, a Pénzügyi Vállalkozás által kilátásba helyezett ösztönzés alkalmas lehet arra, hogy a finanszírozási ajánlatok ismertetése során az ajánlatadás objektivitása is sérüljön.

2024. október 7.